

която е включена и Яворовата, се отправя към първия свободен град в Източна Македония и влиза в него преди още да са дошли българските войски.

Четникът на Яворов Георги Венедиков разказва колко сърдечно ги е посрещнало населението и каква огромна почит е била оказана на неговия войвода:

“В Банско аз видях колко голям е Яворов като македонски войвода и колко обичан е от поробеното население. Покрай Яворов и ние четниците му бяхме на уважение... Най-известните и стари войводи не вършеха нищо, без да се съветват с Яворов, а местното население — стари и млади прегръщаха Яворов, канеха го по домовете си и го обсипваха с цветя. На всички той отвърщаше с топли думи, на бабите целуваше ръка, децата галеше, по-малките вземаше на ръце, от всички страни се чуваше:

- Яворов, поетът Яворов, най-близкия другар на Гоце е пристигнал. Идете да го видите и поздравите с “добре дошел.” И народът се тълпеше край него.”²⁰

В църквата “Св.Троица” се отслужва тържествен молебен и от владишкия трон Яворов произнася възторжена реч и заявява, че отсега нататък в Банско ще се вее българския трибагреник. А когато извиква: “Долу фесовете”, за миг настъпва гробна тишина и след това всички започват да хвърлят фесовете си върху каменния под.

Следващият освободен от четите град е Мехомия — днешният Разлог. По пътя от Мехомия за Неврокоп Яворов с четата си разрушава с динамит два моста, които имат стратегическо значение за отстъпващите турски войски. Ненадейно напада и разпръсква едно турско войсково отделение и е много доволен от този свой успех. И в Неврокоп въоръжените чети на ВМОРО са освободили града преди идването на българската войска и са посрещнати с неописуем възторг от страна на населението при тържествения звън на камбаните от трите църкви. За пръв кмет на Неврокоп единодушно е избран Яворов.

По настояване на неврокопчани, в качеството си на кмет, той изпраща поздравителна телеграма до цар Фердинанд и поздравително писмо до българското правителство, оглавено от министър Гешов.

---

20. Попов, Г. *Цит. сп.* В: Спомени за П.К. Яворов..., с. 267.